

Любен Дилов

Как се съчинява
фантастичен разказ

Защо да не приемем за произведение на изкуството самото създаване на едно произведение на изкуството.

Пол Валери

Обикновено съм се отървявал с някоя шега, когато възрастни са ми задавали този въпрос на читателските срещи, с младежите обаче се стараех да онагледявам отговора си с приумици от рода на: Какво би станало, ако вместо Любен Дилов, когото очакват на срещата, дойде внезапно пратеник от чужда цивилизация? За какво биха го питали те, какво би им отговорил той, как изобщо ще се разбират помежду си и т. подобни. Но тъй като сигурно и занаят ще продължат да ме измъчват с този въпрос, реших веднъж да проследя как действително протича у мен съчиняването на фантастичен разказ.

Хрумването дойде по време на една от самотните ми разходки. Внезапно – асоциативният миг ми убягна, но в случая той не е толкова важен – аз започнах да мисля за фашизма. А че ми е дошла такава мисъл, разбира се, не е случайно. Шест години от детството и юношеството ми преминаха във фашистка Германия по време на Втората световна война. Но той не си отиде заедно с войната: и до днес пред очите ни ту в тая, ту в оная част на света изникват под едно или друго прикритие фашистки режими, така че това явление не е преставало да ме занимава.

С фашисткото начало можеш да се сблъскаш навсякъде. В някакви форми и в някаква степен онова, от което би могъл при определени условия да се развие фашизмът като психическа и социално-политическа формация, лежи у всекиго някъде в природните пластове на същината ни. Свързано е може би още на молекулярно равнище с агресивността на самия белтък, на живия вариант на материята. Ето защо този проблем няма и не бива да изчезне от литературата, докато тя представлява средство за изследване на човека.

Но нека се опитаме сега да видим какво свое може да каже един автор фантаст в тази тема – неизчерпаема, както всички големи теми, пряко свързани с човека и неговото общество! И да проследим как би се конкретизирала идеята въз основа на хрумването, родило се през оная ми разходка. В началото то се пръкна с една-единствена, доста банална и съвсем не моя мисъл, потвърдена от цялата история на човечеството: Когато една власт не съумява по друг начин да сплоти племето или народа около себе си, тя му създава или измисля враг, който да го заплашва.

Това е от най-простите и най-ефикасни механизми на властта, защото разбужда биологическия рефлекс на страха и племенно-стадни инстинкт, здраво заложен в генетичната ни програма. Страхът не само разделя хората, той безотказно ги и сплотява, щом заплахата е обща. И в джунглата е било така, и в най-модерните съвременни общества е

същото. (Колко десетилетия вече САЩ размахват пред очите на Западна Европа мита за съветската заплаха, за да я държат в свое подчинение!) Вождът знае, че ако край границата на неговата територия не клечи враг, то народът му ще престане да чувствава нужда от вождове и може би ще си потърси друг тип управление. Ето защо той трябва да го създаде и постоянно да изправя неговия „зверски образ“ пред очите на своите поданици. На тази база съществуват и вечните вражди между съседни, дори братски по кръв народи – именно съседни, защото далечният враг не упражнява търсеното въздействие. Това положение е добре и отдавна известно на разумно мислещите хора, но те все пак си остават малцинство, а и вождовете обикновено се погрижват те да не разпространяват много-много своето знаене.

Тук ми се ще да отбележа колко подходящи за разработване тъкмо на такива теми и идеи са специфичните средства на фантастиката. Със своите символи, метафори, паралелни утопии, екстраполации и пренасяния на нещата в друго време или на други територии тя позволява да разговаряме с читателя върху избраната тема значително по-директно, отколкото е позволено на другите типове белетристика. Читателят твърде радушно и масово приема този вид условност, а това ни помага да стигнем с нашите замисли до много повече читатели в най-добрата им за възприемане възраст.

И така: замислили сме да напишем разказ, с който да предупредим и ние, чрез своя си глас, за възможното фашизиране на света, което настъпва днес на десетки места в различните континенти все едно дали на расова, религиозна или политико-икономическа основа. Какво трябва да направим? Първо, да си дадем сметка, че ще пишем късо произведение и не ще имаме възможност да покажем всичко от фашизма, както това бихме се опитали да направим в роман. Значи трябва да се стремим с малко герои и в малко събития да изобразим най-същественото. И естествено – някои от начините и пътищата, по които се стига до фашизма, та да внушим на читателите си от какво да се пазят, когато някой реши да ги поведе по тях.

Нека не търсим кой знае какви оригиналности, понякога те усложняват сюжета и го замъгляват, просто: На една планета, кръжаща някъде далеч от Земята – колкото по-далеч, толкова по-добре!, – някога са се заселили група хора от Земята, все едно поради авария на космолета, или нарочно, важното е, че връзката им със Земята е затруднена поради отдалечеността и земната цивилизация не може повече да им влияе. С вековете тези хора са се размножили, станали са цяла държавица и

новите поколения в нея не знаят добре миналото на своя народ, нито на планетата, където се намират, защото онова, на което ги учат в училище, е малко и е клиширано в училищните програми. По някакви си усмотрения на своите вождове държавата-колония се е обградила с непроницаема граница – непроницаема отвън и непроницаема отвътре, защото отвъд тази граница са териториите на нейните единствени врагове.

Според уроците в училище те могат да бъдат и хуманоиди, могат да бъдат и някакви социално организирани извънземни чудовища. По-важното е, че новите поколения в земната колония никога не са ги виждали, но от деца са се упражнявали да ги мразят, а и непрекъснато им е внушавано, че онези отвратителни и по външност същества неуморно се готвят да ги нападнат. Ето защо и те непрекъснато трябва да се въоръжават, да бият крак в сплотени редици, да се подчиняват на узаконения ред и никога, никога да не прекосяват границата, където ги очаква ужасна смърт.

В такова експозе на бъдещия разказ естествено се налага да нарисувате границата, защото тя неусетно се е вмъкнала в замисъла ни като символен елемент – както всяка граница, тя ни отделя от света под предлога, че пази живота и правата ни. Според въображението на автора и речника на съвременната фантастика в случая границата може да представлява огърлица от бастиони с ядрени и лазерни оръдия, с хипотетични силово-енергетически заграждения пред нея.

Сега вече трябва да се появи и героят. Ако го Направим човек, прозрял измамата, с която диктаторът държи в подчинение народа му, той едва ли ще остане дълго на свобода и не ще има възможност да разпространи прозренията си, защото диктаторите са много бдителни спрямо такива хора, а бастионите винаги са пълни с доносчици. Бихме го превърнали в трагически герой от класически тип, но този вид герои засега са отминали за нас заедно с класиката и днес са персонаж повече на детско-юношеската литература, в която е почти задължителен хепиендът.

Повече в стила на съвременната литература, на модерното, тръгнало още изпод Гоголевия „Шинел“, е да си изберем за герой на разказа някое момче от бастионите. То е отличен воин, мундщрован и обучен в хиляди схватки с въображаемия враг, предано е на своя вожд, вярва в господстващите идеи на своето време и своята държава. И си няма хабер от оная стара истина, изречена пак преди хилядолетия на далечната Майка-земя от някой си Маркс, че „господстващите идеи са винаги идеи на господстващите“. Затова нашето хубаво и симпатично момче

– непременно такава трябва да го изобразим, иначе не ще спечелим симпатиите на читателите си нито за героя, нито за идеята на разказа – лежи бдително на стража зад лазерното оръдие да пази род и родина, и вяра. То, както и неговите другари, никога не ще допусне дори на метър от границата ужасния враг, за когото е чело толкова книжки, чийто отвратителен образ е виждало по толкова карикатури.

Но времето си тече, скоро ще изтече и срокът на военната служба на нашия герой, а врагът все не се появява и никакъв не се вижда дори през мощните далекогледни, с които войниците оглеждат територията му отвъд границата. Човешко е да се уморяваме в очакване на своя подвиг – а момчето много жадува да покаже храбростта си в бой с врага. Не помалко човешко е и да станем любопитни защо, дяволите да го вземат, той враг все не ще и не ще да ни нападне, след като от невръстни деца са ни заубеждавали, че той само за това се и готви? Толкова ли още не е готов или пък се е уплашил окончателно от нашите оръжия?

Момчето е станало любопитно, а въпреки че любопитството е от безобидните ни наглед качества, то е първият подбудител към греха. Така че и в това отношение героят ни не представлява изключение. То просто е любопитно да види на живо своя враг. Разбира се, то знае, че е най-строго забранено да се минава границата, но нали затова любопитството е и толкова омразно на диктаторите – защото все гледа да надникне поне с едно око над вдигнатите пред него зидове.

Ето че се появи и първият подтекст в разказа ни: любопитството, неговата човешка същност и дългът ни към него, защото без любопитство няма и мислене. То първо ни подтиква да излезем от крепостите на догмите по трънливия път към истините. Тогава спокойно бихме могли на първо време да назовем разказа си „Любопитният“. Или да добавим към него някое име, например „Любопитният Мук“. Така ще вържем част от художествената си идея още за заглавието. Казвам „част“, защото все още не знаем какво ще излезе в края на краищата от този разказ, но с добавянето на това име, пак неволно, подхващаме и определен тон – иронията, пародията. Нека временно го приемем и поразсъждаваме дали този тон ще е най-добрият за замисъла ни!

Името Мук ми хрумна току-що, в момента на писането, и явно по асоциация от лежащото в паметта ни клише „Малкият Мук“, а имаше преди години и един хубав американски филм „Нахаканият Люк“. Съобразяваме набързо: фантастиката, па и цялата литература, често си служи с подобни аналогии от класиката, доближава се чрез тях към читателя, като свързва новото с познатото, пародира стари образци или ги пълни с

друго съдържание, заимствайки външните им елементи. Значи няма нищо осъдително, ако го сторим и ние. Да се запитаме какво би ни дало нашето заглавие!

Чрез позоваване на популярния герой от популярната приказка ние ще привлечем по-успешно вниманието на читателя, отколкото чрез някое измислено, уж чуждопланетно име, което не ще му говори нищо. Малкия Мук го знаем, ще си рече читателят, я да видим що за птица е пък Любопитният Мук! Второ, Мук е момче от народа, което е малко, но извършва в името на справедливостта големи подвизи и тъкмо с това приказката вдъхва радост и упование на всички малки по света. Нашият Мук обаче ще ги кара да очакват какво е видял и какво е сторил в резултат на любопитството си тоя момък, а впоследствие ще ги провокира и да се замислят как да боравят със собственото си неизкоренимо любопитство. Значи бихме могли да приемем, че сме поставили интригуващото начало още в заглавието си.

Фантастиката обаче, особено тая, която наричаме „научна“, колкото и парадоксално да звучи, повече се нуждае от „реалистична“ обосновка на детайлите. Тя не ще ни позволи току-така да пренесем познато от миналото име в бъдещето или на планета, далечна светлинни години от Земята. Налага се да обясним появата му. Бихме могли да споменем, че родителите му са обичали древната приказка и затова са кръстили дребничкото си момче Мук с надеждата, че то също ще върши подвизи в живота, но това ще бъде слаб ход, както казват в шахмата, а задължение на автора е да търси смислово най-натоварения вариант на всеки нужен му детайл. Такова обяснение не би се снаждало и с фантастиката, не е от нейния типичен арсенал, па и нищо съществено не ще ни съобщи. Добросъвестният автор не бива да си позволява нищо неказващи или несвързани с общата идея елементи, особено в по-късите форми на литературата.

Самото име носи известен мил комизъм в себе си, ще кара читателя да очаква от героя весели приключения и щастлив край, а ние му готвим друго – изненадата също е добър и полезен за изкуството похват. Разказът ни, както усетихте, някак от само себе си тръгна в ироничен план. Нарисували сме едно военизирано авторитарно общество, което искаме да изобличим, следователно спокойно можем да си позволим и гротеската – няма какво да го жалим! Нека отново поразсъждаваме: военщината налага винаги краткост, ударност, а най-вече едно изначално обезличаване на отделния човек, за да го направи послушен. И ето че се задава един, за мен поне приемлив детайл в стила на гротесковата фантастика.

В армията на тази държавица-крепост никой няма право да носи истинското си име, то остава в цивилния живот. В армията, вместо чинове и звания, им дават други имена. Хрумват ни два варианта, но сигурно могат да се открият и повече: а) Мук, Дук, Пук, Гук... – които ще отговарят на войник, ефрейтор, младши сержант, сержант и т.н., б) в ротата, в която служи нашият герой, всички имена завършват на „ук“ – Мук, Дук, Пук, Рук... според броя на азбуката, за да се различават от останалите поделения. Другата рота може да бъде на „ок“, третата на „ик“ и т.н. Склонен съм да се спра на втория вариант. По-фантастичен е, по-комичен и по-остро изтъква важната идея, че диктатурата се нуждае от обезличаване на индивида и натикването му в рамките на по-малка единица от масата, за да бъде по-лесно командуван. А допълнително се иронизира и мнимата в случая индивидуалност на човека, като тя се определя само с една буквичка пред общата наставка.

Да видим сега накъде ще ни поведе героят, след като набелязахме вече характера му и обстановката!

Почнали сме с любопитството и то трябва да нараства. То става толкова неудържимо у нашия малък храбър Мук, че не може да не го подведе да извърши първото си прегрешение в живота. Една нощ, скришом от другарите си, които не биха одобрили това, той навлича бойния скафандър, окачва на пояса лазерния пистолет и намира начин да се промъкне през силовите полета, за да стъпи на вражеската територия. (Силовите полета може също да бъдат въображаеми, за да плашат жителите на крепостта.) Мук е тръгнал не само от любопитство за разузнаване в тила на врага, а и от естествената младежка жажда за подвиг, и с надеждата да се изтръгне от анонимността, като си спечели по-забележително име пред началството – може би още една буквичка към масовите три. Върви той из тази територия, пълзи, прикрива се, подтичва, но не среща и не среща жива душа. Първото селище, до което се добира, се оказва отдавна напуснато от жителите му, второто – също... И тук сме почти задължени от законите на жанра да си дадем място, за да съчиним как би могло да изглежда селището на една чужда ни цивилизация. А това естествено пак ще трябва да подчиним на общата си идея и на понататъшната интрига, която би трябвало вече да се е пооформила в главата ни. Уговорихме се вече, че не бива да има нищо случайно в разказа ни.

Бихме могли да изобразим съвсем примитивни селища на аборигени, които са избягали от заплахата на чуждоземната колония. Но разказът ни почти би свършил дотук; идеята му ще си остане ограничена и

однозначна, а това не е желателно за произведение, което ще претендира за по-високи качества. Читателят веднага ще разбере, че врагът не съществува, че специално е измислен от диктатора, за да държи народа си в подчинение. А тази цел би могла да се постигне и още по-гротескно без всякакви селища – просто няма други същества на планетата и човекът си е измислил врага, защото има нужда от него.

Такъв вариант също е приемлив, но той ще превърне разказа ни в разказ-анекдот, а нали сме си поставили задачата да разровим по-надълбоко корените на фашизма, които все пак се хранят от някоя реална заплаха. Искаме още и да разберем какво ще предприеме по-нататък нашият герой, след като е удовлетворил любопитството си, а е останал измамен в надеждата за подвизи. Затова аз бих предпочел „врагът“ да е равностоеен, та да мотивира социално-психологически появата на военната диктатура в колонията. Струва ми се, че така и интригата ще стане поинтересна. При това положение ще изправя Любопитния Мук пред още една загадка: тези напуснати селища са останки от необикновено развитата цивилизация – красиви жилища, автоматика, разкошни паркове... Но къде, по дяволите, са се дянали тия странни зверове? – ще се запита Любопитният Мук, а неговото и на читателя любопитство ще стане още посилно.

Авторът би могъл да го удовлетвори най-сетне, когато Мук стига в третото селище – така ще се получи второ съотнасяне към народните приказки, където обикновено нещата се изреждат до три пъти. И ще се подчертае още веднъж пародийността на разказа ни, което понякога е необходимо, за да не си помисли читателят, че първият елемент е случаен, без значение. Но то е второстепенен за случая въпрос и не ще се спираме повече на него; ще решим, че в което и да е от следващите селища Мук ще се натъкне вече на необходимото обяснение. А то може да дойде и от някакви негови жители.

Какви ще бъдат те и какво ще му кажат? Изображението на останките от цивилизацията ще ни подсказва какво още се налага да съчиним. И във въображението ми почти закономерно оживяват неколцина старци, задължително от хуманоиден тип. Защото ако създадем съвсем различни от нас същества, те биха ни били само физически врагове, по законите на природата наши врагове, като тигрите например, не и духовни противници. А това ще обезцени идеята ни, ще ѝ отнеме актуалната насоченост. И така: макар да са с три ръце или с четири очи, или с каква да е там друга фантастична отлика, тия старци ще са горе-долу като нас, ще са научили дори някога езика на земната колония, та ще съумеят да

разкажат на Любопитния Мук какво е станало с тяхната цивилизация.

Ако напишем, че е измряла – непозната или донесена от земните колонисти епидемия, историческа деградация и прочее, – пак ще обезсилим врага си като важен персонаж на разказа и като символ. Затова, верни на гротесковата линия, можем и гротескно да го извисим. Любопитният Мук с огромна изненада ще узнае от старците, останали тук да прекратят последните си дни или да поддържат селищата, че техните сънародници били изключително миролюбиви и хуманни. Преди столетия, когато земните жители пристигнали на планетата им, те ги посрещнали с радост, отделили им земя да се заселят, искали да живеят с тях в мир и дружба, но малобройните земни жители изведнъж се уплашили да не се претопят в тази чужда им цивилизация, да изчезнат като раса. Това ги накарало да затворят колонията си и постепенно да прекратят всякакви връзки с коренните жители на планетата. А за да бъде по-ефикасно скъсването на отношенията, те превърнали в мит тази опасност и обявили домакините си за ужасни зверове, приписали им намерението да ги поробят. Започнали и да строят своите укрепления. По такъв начин те самите се превърнали в реална заплаха за миролюбивата цивилизация, непритежаваща почти нищо, което да ѝ служи за оръжие. Защото когато някой се въоръжава непрекъснато, а пред себе си няма друг противник, неминуемо един ден ще тръгне против теб. Коренната цивилизация отдавна била стигнала обаче до такава степен на развитието си, че враждата между различните видове разум в Галактиката ѝ била органически чужда, тя просто не можела да се върне към нея. Ето защо, след като напразно се опитвала да увери пришълците, че няма да се намесва в техните работи и не желае конфликти, тя предпочела да им отстъпи доброволно цялата планета и да се засели другаде. Имала достатъчно техника, за да пренесе всичките си жители заедно с необходимия им багаж някъде по-далеч от тия несговорчиви свои братя по разум. На които оставяла в подарък своите великолепни селища.

Къде са отишли? – импулсивно ще запита нашият Мук, защото ще му е станало мъчно за тая хубава и добра цивилизация. Виж, това няма да ви кажем – законно ще отвърнат старците. Нали ще вземете да ни се довлечете и там...

Разбира се, и тук могат да се съчинят други варианти, но нека видим каква изгода ни дава този – 1. Останахме верни на гротесковата линия с типичното за нея фантастично хиперболизиране. 2. Въмъкнахме един актуален нравствено-философски проблем на космогонията: космическото право, намеса и ненамеса в развитието на другите светове,

морала на земните човеци, който ще отнесат със себе си в Космоса – конквистадори ли ще бъдем или действителни братя по разум на ония, които толкова търсим, за да тръгнем заедно с тях срещу загадките на Вселената. А с този нов елемент разказът ни престава да е абстрактно фантастичен. Без него художествената му идея би могла условно да се осъществи и на Земята – на някой остров, където има аборигени и колонизатори. С него той се превръща вече жанрово в онова, което днес се разбира под не съвсем точното, но наложило се определение „научна фантастика“. И трето: Предложихме на читателя един, макар и шеговит, но пълен с многозначителен и многопосочен подтекст символ на разумно поведение в съвременния свят, който може би ще го накара по-сериозно да се замисли или поне да си помечтае над това какво да правим, за да избегнем конфликтите и на собствената си планета.

Разказът би могъл отново да свърши дотук, като оставим читателя сам да си търси продължението му, но ние все пак не ще сме изчерпали задачата си. И отново ще сме спрели до анекдотната форма, ще сме показали агресивно-земното начало едностранчиво и двуизмерно плоско. А то е от основните двигатели, които ни отвеждат при определени условия към фашизма и винаги може да ни хвърли обезоръжени и безпомощни в познати ни от земната история трагедии – индивидуални и социални. Затова като че ли не бива да изпускаме трагедийната страна. Още повече че когато смесиш трагичното с комичното, внушението понякога става по-силно. Пък и на читателя, който може би се е доверил вече на нашето въображение, навярно ще му се иска да узнае и какво още самите ние ще предприемем с нашия Мук.

Храбрият Мук естествено ще тръгне обратно – вече спокойно изправен и щастлив, защото носи чудесна новина: врагът не съществува, цялата планета е наша и ние можем да напуснем затвора на собствената си крепост, да заживеем най-после в мир и свобода...

Да, такава е съкровената мечта на човека още от Адамова време, но защо тя все пак не се осъществява, защо човекът още предпочита, подобно на пещерните си предци, да се зазира в мрака на крепостите? Кое ни пречи да осъзнаем най-после, че отдавна са изчезнали от Земята ония страшни зверове, които някога са ни натиквали в пещерите, и да отхвърлим генетически унаследения си страх? Мисля, че нямаме право да отбегнем този въпрос. Поне подтекстово той трябва да се чуе в разказа ни, а той ще ни насочи и към финала, където сме длъжни да постигнем вече пълните широта и дълбочина на посланието, което сме решили да отправим към читателя.

Нека огледаме първо най-лесно хрумващия вариант за финал) Мук успява по същия незабелязан начин да се прибере обратно в своя бастион. Той съобщава радостното си откритие на Гук, Гук ще го каже на Дук, той – на Пук... (Отново приказното изброяване до три и пак се роди асоциация с нещо народно – думичката „напук“!) Пук ще е останал верен на внушения му дълг или ще стане несъзнателно предател и диктаторът заповядва Мук да бъде арестуван за разлагане духа на армията чрез разпространяване на зловредни слухове. Разстрел и... край! Читателят ще е разбрал, че диктаторът не желае народът да живее „в мир и свобода“ просто защото тогава няма да имат нужда от него. И ще му остане само още да се поучи от трагичната съдба на героя, да стигне евентуално до извода, че не бива да се подценяват диктаторите, а да се действуват против тях предпазливо и организирано. Финалът е трагичен, но и оптимистичен. В него мъждука надеждата, че поне Гук и Дук ще са си направили този Извод, ще заживеят с истината, ще я разпространяват тайно и все някой ден ще съберат сили да свалят диктатора, да изведат народа от крепостта, да възцарят свободата на планетата.

Но... само това ще е разбрал читателят, само тая банална истина ще сме му предложили накрая. А то не е достатъчно. То все още олекотява проблема с фашизма, представя диктатора като откъснато от хората явление, отдалечава го и от читателя; такъв финал ще излъчва и наивната вяра, че е достатъчно да се убедим в егоистичните подбуди на жадния за власт диктатор, за да престанат да съществуват диктаторите на Земята. Добре, ама те не престават да се появяват и е нужно да се разбере защо. И е нужно още острието на художествената идея накрая да бъде насочено към читателя, ако искаме да го накараме действително да се замисли. Ето защо читателят трябва да узнае още по някакъв начин, че не диктаторът е виновен за всичко, че ако някъде си в наши дни е дошъл на власт, то е станало с помощта и на такива като нашия читател, колкото той да си се смята за невинен. Защото диктаторът не се ражда и не седи на трона си само по собствена прищявка, а и по неведомата още необходимост на ония, върху чиито плещи се крепи. Ние, разбира се, не ще правим цялостно изследване на проблема, но за да бъде разказът ни идейно и композиционно завършен, трябва да покажем как и на какво се крепи диктаторът.

Нека отново се върнем към темата за страха, защото основният виновник, за да има диктатори и крепости, е пак този наш незатихващ, генетически програмиран в клетките ни страх. Когато някога човекът от безлична племенна единица се е превърнал в индивидуалност, у него

веднага е избухнал конфликтът между инстинкта за принадлежност към общността, към племето и потребността на индивида да се отдели и самоопредели. Тази потребност обаче го изправя пред самия него като пред трудно разбираемо същество, а унаследеният племенен инстинкт продължава да го заплашва с отхвърляне и самота.

Плаши ни и досега. Предупреждава ни да не се вглеждаме много-много в собствените си души, за да не ни се завие свят от бездната им. Увещава ни, че само в племето ще намерим опора и сигурност. Кара ни да предпочитаме невежеството си, да се отказваме да разберем собственото си и на другите поведение на тази Земя, да запушваме устата на разума, който все се обажда да каже „нещо против“, да се отказваме понякога изобщо от индивидуалността си, защото индивидуалността наистина винаги се усеща сама и застрашена. В този ужас е изпадал загубилият племето си дивак наред джунглата и ни го е предал в наследство. Кара ни в последна сметка лесно да ставаме отново част от масата, да се кланяме на нейните тотеми и богове, които я сплотяват в племе, защото в племето наистина е по-спокойно и по-уютно, отколкото навън. А и вината ни спрямо другите племена и хора се поделя на глава от племето, става анонимна – щом всички са виновни, значи никой не е виновен.

Ето защо не диктаторът трябва да убие Мук, ще го убие някой като нашия читател, у когото също е жив племенният инстинкт, та дано и читателят усети вината си за съществуването на диктаторите.

Мук ще се връща пак така горд и радостен с добрата си вест... Тук можем да подсилим ситуацията с допълнителни детайли: връща се през деня, защото вече не е нужно да се крие, а е узнал, че и никакви силови полета не го заплашват. Близо до крепостта той ще съзре тук и там отдавна разложени трупове на себеподобни. Кой ги е убил? Напусналите планетата същества не са били способни да убиват, значи... свои! Значи е имало и други любопитни преди него! Но защо са ги убили? Да, уставът строго повелява да се стреля незабавно срещу всичко, което се приближава към крепостта все едно как и с какви намерения! Врагът, обяснява уставът, е много умен и толкова коварен, че може да се скрие в наши скафандри, да развява уж миролюбиви знамена и така нататък. Но Мук няма да се разтревожи особено, защото е пресметнал, че дежурни в този час и на това място на крепостта са приятелите му Гук и Дук. За всеки случай той ще си направи нещо като бяло знаме и ще продължи радостен и спокоен към крепостта. Ще размахва знамето, ще вика по шлемофона си: Гук, Дук, аз съм, не стреляйте, нося ви хубава вест!...

Обаче Гук и Дук отдавна са го взели на мушката на своите лазерни

пушки. Вярно, приятелят им Мук го няма вече трето денонощие. Вярно, тая фигура там прилича на него и скафандърът е негов, и името му е написано с големи букви на скафандъра, както са написани техните имена на скафандрите, и гласът прилича на неговия, но техният приятел не би нарушил заповедта да се минава границата, а нали врагът е толкова хитър, че може да е отмъкнал Мук и сега се представя за него, та да проникне в крепостта. По-важното обаче е, че заповедта си е заповед и ако всеки почне да я нарушава, както му скимне, ще настъпи хаос. А е винаги по-лесно и по-спокойно на съвестта ти да изпълниш една заповед, вместо да не я изпълниш – тя предварително те е освободила от всякаква отговорност. Ето защо в края на своите добросъвестни съображения милите Гук и Дук ще натиснат спусъците. Та, изпълнили само възложената им свише задача, да си останат невинни и почитени спрямо племето...

Както са почитени и невинни повечето от читателите, които сме решили да позабавляваме с тази измислена фантастична история.

КРАЙ

© 1989 Любен Дилов

Сканиране, разпознаване и редакция: Борис Борисов, 2009

Издание:

Любен Дилов. Ние и другите. Фантастични новели

Издателство „Христо Г. Данов“, Пловдив, 1990

Редактор: Бистра Сакъова

Художник: Текла Алексиева

Художник-редактор: Веселин Христов

Технически редактор: Ирина Йовчева

Коректори: Жанета Желязкова, Надя Костуркова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/12175>]